

**HOCA AHMET YESEVİ ANADOLU
İMAM HATİP LİSESİ
FEN VE SOSYAL BİLİMLER PROJE OKULU
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA
SERVİSİ BÜLTENİ**

Sayı: 08 Dönem: 2018 MART

**Psikolojik Danışman/Rehber Öğretmen
Yavuz BALABAN**

Hangi Ders, Nasıl Çalışılmalı?

1-TÜRKÇE ve EDEBİYAT Dersi

Türkçe dersini çalışma planınız soruların şekli ve tarzını ele almakla başlamalıdır. Genelde branş öğretmenlerine sorulduğu zaman karşımıza farklı oranlarda ağırlıklar gelmektedir. Sözcük anlamı, dilbilgisi, paragraf bilgisi ve edebiyat konu başlıkları olarak ele alınabilir. Dilbilgisi çalışma ve konularla ilgili ayrıntılı bilgiler bilinmeden soru çözmeye başlamamak en iyi yoldur. Türkçe, dilbilgisi, paragraf ve edebiyat hepsi birbirinin devamıdır. Yorum yeteneği okuduğunu anlama sözel yeteneğin geliştirilmesi ile alakalıdır. Sözel yeteneği geliştirmek için bolca kitap okumak gerekmektedir. Bu güzel alışkanlık sadece sınavlarla alakalı değildir, ömür boyu devam etmesi gereken bir özellik olmalıdır. Bilgi eksikliklerini gidermiş öğrenciler, konu çalışmanın yanı sıra bolca paragraf soruları çözmelidir.

Edebiyat soruları da bilgi esaslı olup öncelikle konuyu çalışmakla alakalı olacaktır. Burada ezber yapmaktan öte, biraz şair, yazar ve türlerle alakalı okumalar yapmanın da faydası olacaktır. Kısa özetler okumak, biyografiler okumak, dönemlerin tarihsel özelliklerini irdelemek daha iyi bir şekilde kavramayı sağlayacaktır.

Çok kitap okumanın veya kitap okumanın tabii ki Türkçe ve edebiyatta iyi netler yapmaya katkı sağlayacağını söylemek mümkündür. Kitap okumak metin okuma ve uzun metinleri daha kolay algılama sonucunu doğurur bunun yanı sıra yorum kabiliyetinin gelişimini sağlar. Burada bir noktaya temas ederek kitap okumayı bitirmek istiyorum. Kitap gece yatarken sadece okunacak bir okuma şekli değildir. O zaman uyku getiren bir araç haline dönüşür. Düzenli kitap okuyanların yatarken de kitap okumalarını tavsiye ediyorum. Sözün kısası sorular uzun ben bu soruyu yapamam demeden uzun sorular okumaya çalışılmalı ve çözümleri bulunmalıdır.

2-TARİH Dersi

Temelde ele alınması gereken yaklaşımı burada da paylaşarak başlamak istiyorum. Konular tam anlamıyla kavranmadan soru

çözmeye geçmek çok anlamsızdır. Öncelikle elimizde bulunan kaynaklardan konular iyice bir kavranmalı ve tarihin mantığı olan sıralama anlaşılmalıdır. Bu süreç bilgilerin birbirine karışmasını engelleyecektir. Bununda en önemli yolu mutlaka yazarak çalışmayı uygulamalısınız. Gerekirse haritalardan veya resimlerden yararlanmayı ihmal etmemelisiniz. Görsel malzemeyi kullanmak imkanlar dahilinde değerlendirilmelidir.

Tarih temel kavramlarına karşı bir bilgi doygunluğunun olması gerekir. Kavramlar okumalar veya soru çözümleri esnasında bilinmeden geçilmemeli ve kesinlikle bir kendi tarih sözlüğümüzü oluşturmamızdır. Tarihi kavramlar sözlüğü belki bu kavramların öncelikle yakalanmasıyla ciddi bir yol alınmış olunur. Nedir bunlar; derebeylik, feodalite, reform, Rönesans, sömürgecilik, merkezi otorite, halkçılık... bunu çoğaltabilirsiniz. Bu sizin tarih sözlüğünüz olur. Bu sözlük ne kadar zengin olursa o kadar sonuçları iyi olur veya tarih daha iyi kavranmış olur. Tarih ezberlemek içinde hafıza tekniklerinden faydalanabilirsiniz. Bunun en iyi yolu yazarak ve yazdıklarınızı günlük hayatta görebileceğiniz yerlere asarak yapabilirsiniz. Tarih dersi tüm dersler için söyleyebileceğimiz gibi sevildikçe dahi iyi öğrenilecek bir derstir. Dersin geçmiş kavrama geleceği anlama prensibinden hareketle daha önemseneyeceğini düşünüyorum.

3-COĞRAFYA Dersi

Coğrafya dersinden konuyu bilmek önemlidir ama daha önemlisi bu konularla ilgili yorum yapabilmektir. Fiziki çevremizde gerçekleşen olaylara karşı bir merak içinde olmak coğrafya öğrenmeyi daha zevkli hale getirecektir.

Burada da görsel malzemeyi önemsiyorum. Bu dersi çalışırken birkaç farklı kaynaktan çalışmayı önemsiyorum. Şekilleri tekrar tekrar ele alıp hem yorum yapmalı hem de yorumlarımızı bir bilenle paylaşmalıyız.

Klasik anlamada konu ile bol bol soru çözmeli, çıkmış soruları mutlaka elden geçirmeli gerçeğini bir TYT talebesi için söylenmesini çok gerekli görmüyorum ama yinede söyleyeyim. Konu çalışırken karşımıza çıkan grafik veya şekilleri güzel çizemesek bile, daha iyi anlamak içinde birde sizlerin çizmesini çok gerekli görüyorum. Hazır kaynaklardan okuyup geçme yerine yanında bir deftere not tutmanın faydasına inanıyorum. Genelde çıkmış sorular incelendiğinde bir önceki yıllara benzer sorular sorulmuştur. Bu anlamda bir önceki yıl mutlaka taranmış olmakla birlikte, soru kaçırmamayı hedefleyen gençler bilmelidir ki; konular öğrenilmeden geçilmemelidir. Tüm konular disiplinli bir şekilde öğretmenlerin gözetiminde takip edilmelidir. Daha çok soru çıkıyor buraya yükleneyim, buradan az çıkıyor burayı bırakayım mantığı doğru değildir. Konular bir bütünlük içinde bilinmelidir.

5-MATEMATİK DERSİ NASIL ÇALIŞILMALI

TYT matematiği çalışacak tüm öğrencilere tavsiye edeceğim en önemli nokta ilköğretim ikinci kademe (6.7.8.sınıf) matematiğini iyi bilip bilmedikleridir. Eğer bu konular bilinmeden lise müfredatı çalışılmaya başlanırsa yapı taşları eksik olmuş ve konular iyi öğrenilmemiş ve sorular

çözülememiş olur.

Buradan hareketle matematik dersinin öncelikle öğretmenlerden ileri giderek çalışılmasının uygun olmadığı kanaatindeyim. Konular derslerde iyi dinlendikten sonra mutlaka günü gününe tekrar edilmeli ve tekrarlar önemsenmelidir. Farklı tarzlarda konu anlatımlarını görmek için farklı kaynaklardan öğretmenle işlenen konular takip edilmeli ve bolca soru çözülmelidir. Örnek sorulara, çözümlü örnekler takip edilmelidir. Görüntülü yayınlardan faydalanılmalı beklide ders birkaç kez dinlenilebilmelidir.

Önceki yıllarda çıkmış sorular konularına ayrılarak çözülmeli ve kesinlikle işlemediğiniz ve iyice çalışmadığınız konulardan soru çözülmeye çalışmamalıdır. Bu soru çözümleri esnasında sorular çözülemediği için zaten matematik korkumuz var artık uğraş dur. Bu anlamda yanlış uygulanan plan matematikten hepten uzaklaşmış olunur.

Bununla birlikte farklı periyotlarda bazen ayda bir bazen haftada veya on beş günde bir geriye dönük ara ara tekrarlar yapılmalı ve sonuçları daha iyi hale getirmek için bolca tekrar soru çözülmelidir.

Matematikte ilgili problemleri olanlar birkaç sınıfta değerlendirmek mümkündür.

a) Konuları anlayamıyorum, işlem hataları yapıyorum.

Matematiğin temel kavramlarını bilemeyen öğrencilerin matematikte konuları iyi öğrenmeleri ve yeni konu öğrenmeleri oldukça zordur. Matematikçilere bu konulara nedir diye sorduğunuzda karşınıza çıkacak cevaplar aşağıdaki gibidir. Rasyonel sayılar ve işlemler, üslü ve köklü sayılar, çarpanlara ayırma ve özdeşlikler.

b) İyi işlem yeteneğim var, fakat konu eksiklerim var.

İyi işlem yeteneği olan öğrencilerimiz şunu bilmelidirler. Bu yetenekleriyle rahatlıkla yeni konu öğrenebilirler konulara korkmadan çekinmeden yaklaşmalı ve anlamaya çalışmalıdırlar. Önce hiç bilmediğiniz konulardan başlamak yerine, az bildiği konuları biliyor hale gelmek gerekecektir. O konu ile ilgili artık bu konuyu az biliyorum demeden biliyorum demelerini sağlamak gerekecektir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki önce eksiklerimizi giderelim sonra yeni konuları öğrenmeye çalışalım.

c) Konuları iyi biliyorum fakat işlem hatalarım çok.

Konuları biliyor olmanız matematiğe karşı bir yeteneğinizin var olduğunu gösterir. İşlem hatalarını gidermenin en güzel çözümü bolca soru çözmektir. Ne kadar farklı kaynaktan soru çözerseniz o kadar çok soru çeşidi görmüş olursunuz ve artık daha az işlem hatası yaparsınız.

d) İşlem ve konularla alakalı problemim yok ancak çok yanlışım çıkıyor.

Soru çözmekte acele etmeyin soruyu çözmeye başlamadan önce mutlaka anlamaya çalışın ve soru çözerken dikkatinizi toplamaya çalışın ve soru çözme işini önemseyin. Nasıl olsa yaparım diye bakmayın. Dağınık çalışma yerine daha disiplinli bir çalışma sistematiği belirleyin ve mutlaka ona uymaya çalışın.

e) Matematiğim iyi ve geliştirmek istiyorum.

Daha fazla matematiğinizi geliştirmenin yolu farklı kaynakları taramak ve branş öğretmenlerinden matematik adına kendini geliştirmek için tavsiye alın. Belki TÜBİTAK ve ALES sorularına bakabilirsiniz.

6-GEOMETRİ DERSİ

Burada matematik için söylediklerimi tekrar dile getiriyor ve diyorum ki, geçmiş konular iyi öğrenilmeden kesinlikle yeni konular çalışılmaya başlanmamalıdır. Bu eksiklikler giderilmek için hemen bir ilköğretim hazırlık kitapları bir ay gibi kısa bir sürede defter tutarak bitirilmelidir. Bu işlem tamamlandıktan hemen sonra yeni konulara dersin öğretmeniyle eş zamanlı olarak çalışılmalı ve bu esnada farklı kaynaklardan sorular çözülmelidir.

Farklı kaynaklardan örnek soru çözümleri dikkatli bir şekilde incelenmeli ve çözüm yolları incelenmelidir. Bazen rakamlar değiştirilerek öğrencilerin hazırlayacağı geometri soruları olmalı ve çözümleri tekrar tekrar yapılmalıdır.

Geometri birazda görmek demektir, farklı açılardan bakabilmek demektir. Bu farklı bakış açısını kazanabilmek için aynı konudan birçok soru çözmekle de kazanılır. Formülleri ezberleme yerine benzer sorularla farklı bakış açıları kazanmaya gayret edilmelidir. Konuların işleniş sırasına dikkat edilmeli önden giderek veya konu atlanarak çalışılmamalıdır. Çünkü geometride konulara birbiriyle çok alakalıdır. Burada çıkmış sorulara bakmayı hatırlatmak yanlış olmasa gerek. Bundan sonrada geometriden korkmamak demektir.

Eğer öğrencilerimiz mühendislik alanlarını okumak istiyorlarsa özellikle doğadaki ve çevrelerindeki nesnelere birer geometrik şekiller olarak bakabilmeli ve geometri çözümünü onun çerçevesinde de değerlendirilebilmelidir. Hayatla iç içe girmiş bir geometri mutlaka konuların daha iyi anlaşılmasına cevap verecektir.

7-FİZİK DERSİ

Fizik dersi ilköğretim fen bilgisi dersinin iyi kavranmasıyla alakalıdır. Eğer konular ve kavramlar ilköğretimde iyi kavranmışsa mutlaka yeni lise konularını çalışırken hiçbir sıkıntı çekilmeyecektir.

Lise müfredatının devamlılığı da esas alınarak yazları bilgiler unutulmamaya çalışılmalıdır. Fizik dersindeki kuralları, formülleri ezberlemek yerine mantıklarını kavramaya çalışmak daha anlamlı bir yoldur. Konular gerçek hayata dair örneklerle birlikte kavranmaya çalışılırsa ve dersin öğretmeninden mutlaka öncelikle öğrenmeye çalışılırsa çözüm yoluna girilmiştir demektir.

Fizikle ilgili geniş konu dağılımı ve konular arasındaki ilişkide göz önünde tutularak konular atlanarak öğrenilmeye çalışılmamalıdır. Mutlaka not alarak defter tutarak ve farklı kaynaklardan çözümler çalışılmalıdır.

Fizik dersinin öğreniminde görselliğin önemini vurgulamak istiyorum. Bunun en güzel yolu deneylerin anlaşılmasıdır. Deneyler mümkünse laboratuvar ortamında veya bilgisayar ortamında incelenmelidir. Bu imkanlar için artık internet kullanımı çok kolay bir şekilde öğrencilerin kullanımındadır. Bunları yaparken her ders gibi fiziğinde sevilmesi çok önemlidir.

Soruların cevaplarında benzerliklerin çok olduğu, çeldiricilerle yanıltma ihtimalinin fazla olduğu fizik dersi soruları mutlaka bol soru çözülerek aşılması gereken bir durumdur. Bununla birlikte fizik sorularında geometri gibi yorum ve görme kabiliyetinin gelişmesi gereken bir derstir. Bunun yanı sıra tabiiatta soruların gerçeklerini görebilmeyi önemsemeli ve öğrenme gayretini bu şekilde beslemelidir. Bu arada yine geçmiş yıllardaki sorular mutlaka sınavların öncesinde ele alınmalı ve ayrıntılı bir şekilde çözülmelidir.

8-KİMYA Dersi

Kimya dersinde konu bilgisi birazda ezber bilgisiyle alakalıdır. Temel kimya kavramları semboller kısaltmalar öncelikli olarak kavranmalı, gerekirse ezberlemek için hafıza teknikleri kullanılmalıdır. Buradan hareketle ilköğretime yine atıfta bulunacağım, kimya öğrenmekte zorluk çeken tüm öğrencilerin, eski bilgilerinin ne kadar kavrandığını bilmeleri gerekmektedir.

Eski konuların iyi kavranması için yine defter tutma ve not alarak çalışmayı öneriyorum. Belki burada daha farklı olarak bir öğretmenden veya kimyayı iyi bilen arkadaşınızdan yardım isteyebilirsiniz. Konular arasında bağ kimya içinde geçerlidir. Semboller, konulara, formüller unutulursa kesinlikle öğrenme tamamlanmamış olur.

Çözümlü sorulara, farklı kaynaklar ve çıkmış soruların ele alınması kimya dersi içinde geçerlidir. Ayrıca kimyada biraz ezber yapmanın, birazı birazda abartmanın hiçbir mahsuru yoktur. Konu bilgisinin tam pekişmesi ile birlikte ver elini soru bankaları denebilir. Yoksa konular halledilmeden soru çözülmeye çalışılıyorsa bolca yanlış çıkma ihtimali oluşacak ve ben zaten kimyadan anlamıyorum denilerek ders çalışma işi yavaşlatılabilecektir.

9-BİYOLOJİ Dersi

Gerçek yaşamda hayatın parçası olan biyoloji çalışmayı zevkli hale getireceğimiz bir derstir. İlköğretimde ve alt sınıflarda konu eksiklerimiz iyi halledilmişse yeni konu öğrenmek daha zevkli hale gelecektir. Hayatı anlamak ve kavramak için biyoloji öğrenmesi gereklidir. Hele de sağlık sektöründe görev alacak veya biyoloji ve dallarında okuyacak tüm öğrencilerin biyoloji dersine bakışları hayatın önemli bir kesiti olarak olmalıdır.

Kavramlar, yeni canlı alt yapıları ve ayrıntılar biyoloji dersi çalışanların karşılaşacağı önemli bir durumdur. Biyoloji çalışanlar için gelin dokunarak laboratuvar ortamında bir daha canlıları öğrenelim demeli ve görsel malzemeler fazlasıyla kullanılmalıdır.

Konular içerisindeki bütünlük göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir. Biyoloji mantıkla bilginin iç içe girdiği derslerden biridir. Biyoloji fen çözenlerin ortalamasının düşük olduğu branştan olmasının sebebi, biyolojiyi birazda sözel bir dersmiş gibi algılanmasıdır.

Biyolojiye ezberle geç demek doğru değildir. Ezberlense bile konunun pekişmesi için mutlaka çok soru çözmeli, çıkmış sorular taranmalı ve farklı kaynaklardan yararlanarak

çalışılmalıdır.

Çok ayrıntı olduğu unutulmamalıdır. Ayrıntıların kaçmaması içinde ders çalışırken karşılaşılan şekiller öğrenciler tarafından da çizilmeli sözün kısası çizerek, yazarak çalışılmalıdır.

BAŞARISIZ OLMAK İSTİYORSAN...

Size hep başarılı olma, sınavda başarıyı yakalama yöntemlerinden bahsedecek değiliz ya!!! İşte bu yazıda da "Ben başarmak istemiyorum, sınav falan da neymiş, kafama da tokadan başka bir şey takmam" diyen arkadaşlara destek olabilecek yöntemler.

- Çalışma masan cam kenarında olsun. Soruları çözemeyince dışarıyı seyredersin.
- Odanın duvarlarına yeni posterler asabilirsin. Diğerleri eskimişti.
- Kullandığın masada ders çalışmaktan çok yemek yiyebilir, dergi okuyabilir ve bulmacada çözebilirsin !
- Yatarak, yayılarak, uzanarak divanda ders çalış ki (!) Uykun çabucak gelsin.
- Odadaki televizyonu sürekli açık tut ve internet'e takılıp bol bol "chat" yap.
- Çalan her telefona sen çık ki hiçbir havadisi kaçırma. Cep telefonu faturası en kabarık olanda senin ki oldun.
- "Bu hafta vizyona yeni bir film girdi. Geçen gün gittiğimiz gerçekten güzeldi. Ama arkadaşımın doğum günü partisi de var. Neyse sinemaya haftaya gideriz." (bunlar en sık yaptığın muhabbet olsun.)
- Sadece başarılı olduğun ve sevdiğin derslere çalış.
- Dersten-derse, konudan konuya atla.
- Vakit geçirmek için şekillere anlamsızca bak.
- Gözün, aynı cümleye dakikalarca takılı kalsın.
- Bazen sabırsızlıkla, bazen de sıkılma nedeniyle acele ve atlayarak oku.
- Gelişi güzel karalama yapar gibi not tut.
- Ders çalışmak zorlaştığında yada sıkıcı olmaya başladığında, çalışmayı tamamen bırak. Yani aslında çalışmamak için bahaneler icat et.

BUNLAR SİZE UYAR MI?

* Bağımsız bir çalışma odası gereksizdir.Bu durum senin aile bireylerinden uzaklaşmana neden olur ki bu da sosyal bir insana hiç yakışmaz!

* Ders çalışmak için oturma odası ideal bir ortamdır; üstelik aileni de ders çalıştırdığına %100 inandırmış olursun.

* Çalışmak için mutlaka masa gerekmez;ders çalışacak çocuk her yerde çalışır!Divan kanepa veya halı üstünde de çalışabilir;zaten ders çalışırken beyin önemli, bedeni zorlamaya hiç gerek yok!

* Ders çalışmaya otururken, bütün malzemelerin yanı başında olması seni rahata alıştıır;gerekli olan şeyleri odandan tek tek alıp getirmen, sana mücadelecı ve araştırmacı bir ruh kazandırır.

* Çalışma saatlerini hayallerle renklendir.Hayal kurmak yemek-içmek ve uyumak gibi senin en doğal hakkındır.Hayal aleminden dersine dönersen nasıl olsa;hatta hayallerini dizi haline bile getirebilirsin!

* Sakın not tutma, not tutmak tembelliğe alıştıırır.Sadece dinle;hatırlaman gerektiğinde zihnini zorlarsın, beynin daha aktif kullanılmış olur!

* Ders çalışırken sık sık dinlenme arası var.Hatta ders çalışma süresiyle dinlenme süresini eşitle!TV'de film seyrederken, reklamlar da film süresi kadar değil mi?

* Parolan;"aklımı seveyim...Ben çalışmadan da başarılı olurum!"olmalıdır. "Başarının en kolay ve en kısa yolu çalışmaktır!"diyenlere inanmayasın sakın.

* Ders çalışma programını haftalık TV programlarına göre ayarla!Böylece derslerinin, sevdiğin programları engellemesini önlemiş olursun!

* Ders çalışırken ne kadar çok duyu organını aktif hale getirirsen, o kadar başarılı olursun.Örneğin; fonda bir müzik, karşında bir TV, telefonda bir arkadaş, elinde bir kitap masada bir cola bardağı!

* Ders ayrımı yapmak en doğal hakkındır.sıkıldıkça dersten derse konudan konuya atla.Savunman şu olmalı;"Her insanın damak tadı farklıdır"

* Ders çalışırken çalışmanı bozacak her şeye izin

ver;bakalım daha sonra kaldığın yeri rahatlıkla hatırlayabilecek misin?Bu beyin jimnastiği sayesinde bir çok şeyi bir arada götürebilme yetisi kazanmış olacaksın...nasıl!...

* Uykuda öğrenme en etkili öğrenme yoludur.Gündüz gez, toz, eğlen...Uyurken de ders çalış.Sen uyurken, annen veya baban çalışman gereken yerleri yüksek sesle okusunlar.hem böylelikle bireysellikten çıkıp, ailevi bir boyut kazanmış olur!

Ya bu cümleler seni ifade ediyor mu?

- Sabah okul, öğlen okul , zaten okuldan çıkınca külçe gibi oluyorum.Çalışma zamanı kalmıyor ki...
- Bunca yıllık arkadaşlarım..."Üniversiteye hazırlanıyorum" deyip de ihmal etmeye gelmiyor ki...Onları küstürmektense...
- Ben sekiz yıldır "....." seyrediyorum.Bu yıl nasıl bırakırım? O dizi benim hayatımın bir parçası haline geldi...
- İnternet'teki arkadaşlarımı ihmal edersem, yeni arkadaşlar bulurlar unutulurum...
- Basket antrenmanlarım, maçlarım...Üniversiteyi kazanamazsam benim için bir başka hayat tarzı, çıkış kapısı...İhmal etmeye gelmez ki!...
- Annem babam gerçekten de çok sorumsuz insanlar!...Ben ders çalışırken onlar her gün misafir ağırılıyor.
- Ben ders çalışmaya başladığımda kardeşim sürekli sinirlerimi bozmak zorunda mı?
- Gerçi telefonla bir buçuk saattir konuşuyorum, ama ben aramadım ki...Telefonu yüzüne mi kapatsaydım, ayıp olmaz mıydı?
- Ne kadar çalışırsam çalışayım...Zaten yapamıyorum ki!...

Eğer bir konu;

**Yalnızca derste dinlenirse,
bu konunun % 20'si öğrenilir.**

**Konu dinlendikten sonra bir de kitaptan okunursa
% 40'ı öğrenilir.**

**Konunun yazılı özeti çıkarılırsa
% 60'ı öğrenilir.**

**Konu sesli olarak bir başkasına anlatılırsa
% 80'i öğrenilir.**

**Bu oran, konu tekrar edilerek
% 90'a çıkabilmektedir.**